

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 11/1999 vp**

Hallituksen esitys ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi

Ympäristövaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 1 päivänä lokakuuta 1999 lähettäessään hallituksen esityksen ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi (HE 84/1999 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi ympäristövaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto ympäristövaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöjohtaja Simo Mäkinen ja hallitussihteeri Mika Seppälä, ympäristöministeriö
- lainsäädäntöneuvos Marja Ekroos ja erityisasiantuntija Eija Siitari-Vanne, oikeusministeriö

- korkeimman hallinto-oikeuden presidentti Pekka Hallberg
- ympäristölakimies Leena Eränkö, Suomen Kuntaliitto
- johtaja Markku Tornberg, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- varapuheenjohtaja, vesioikeustuomari Antero Iivanainen ja hallituksen jäsen, vesiylioikeudenneuvos Jukka Mattila, Suomen Erityistuomarit ry
- professori Olli Mäenpää
- professori Ilkka Saraviita
- professori Kaarlo Tuori
- oikeustieteen tohtori, dosentti Pekka Vihervuori
- professori Veli-Pekka Viljanen.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksen keskeisenä tavoitteena on ympäristönsuojelulainsäädännön yhtenäistäminen ja ympäristön pilaantumista aiheuttavan toiminnan lupajärjestelmän uudistaminen. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi ympäristönsuojelulaki, joka olisi ympäristön pilaantumisen torjunnan yleislaki. Uudistuksella luodaan yhtenäinen ympäristölupajärjestelmä. Ympäristö- ja vesilupien päätöksentekojärjestelmä uudistuisi. Vesioikeudet lakkautetaan ja pääosa niiden tehtävistä vesilain

mukaisissa vesitalousasioissa siirretään uusille ympäristölupavirastoille. Ne ratkaisevat myös ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmät ympäristölupa-asiat. Merkittävä osa ympäristöluvista käsitellään kuitenkin edelleen ympäristökeskuksissa.

Esitys liittyy ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi annettuun Euroopan unionin neuvoston direktiiviin.

Esitys liittyy vuoden 2000 valtion talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1.3.2000.

Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa käsitellään vesioikeuksien lakkauttamista ja ympäristölupavirastojen perustamista niiden tilalle hallitusmuodon 16 ja 91 §:n kannalta sekä halli-

tusmuodon 14 a §:n 2 momentin ja esityksen välistä yhteyttä. Säätämisyjärjestysperusteluissa myös mainitaan esityksen mukaiset asetukseenantovaltuudet ja mahdollisuudet myöntää poikkeuksia asetuksen säännöksistä sekä vesien pilaantumisesta maksettavia korvauksia koskevan sääntelyn uudistaminen. Perusteluissa päädytään siihen, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Asetukseenantovaltuudet

Yleiset lähtökohdat

Voimassa olevan ympäristölainsäädännön yksi erityisominaisuus on, että huomattava osa yksityiskohtaisesta sääntelystä jää lakia alemmanasteisiin säädöksiin. Niitä on esimerkiksi jo yksin ilmansuojelulain alaisuudessa lähes kolmekymmentä. Monien alemmanasteisten säädösten taustalla ovat ympäristönsuojelun yksityiskohtaiset EY:n direktiivit, jotka EY:n tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yleensä vaativat sääntelyn siirtämistä yksityiskohtia myöten kansalliseen lainsäädäntöön.

Ympäristönsuojelulakiehdotuskin perustuu olennaisin osin valtioneuvostolle kuuluvien asetukseenantovaltuuksien varaan. Jotkut niistä koskevat tai sivuavat perustuslaissa turvatuista perusoikeuksista hallitusmuodon 12 §:ssä säädettyä omaisuudensuojaa ja 15 §:ssä säädettyä elinkeinon harjoittamisen vapautta. Valtuuksien nojalla annettavien säännösten taustalla on tietenkin hallitusmuodon 14 a §:ään kytkeytyvä ympäristönsuojelutavoite, mutta tämä seikka ei vaikuta lainsäädäntövallan delegoinnin sallittavuuden valtiosääntöoikeudelliseen arvioimiseen.

Vakiintuneen lainsäädäntökäytännön mukaan valtioneuvostolle on voitu delegoida säädösvaltaa lakiin otettavalla erityisellä valtuutuksella. Delegointi ei kuitenkaan voi ulottua seikkoihin, joista on perustuslain mukaan säädetä-

vä lailla. Merkittävin tällainen asiaryhmä muodostuu perusoikeuksista, joiden rajoittamista ja joiden käytön sääntelyä ei voida siirtää lakia alemmalle säädöstasolle (PeVM 25/1994 vp, s. 5). Lainsäädäntövallan delegoinnin sallittavuutta arvioitaessa painoa on perustuslakivaliokunnan käytännössä viime aikoina pantu valtuuttavan säännöksen täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukselle (esim. PeVL 15/1993 vp, PeVL 1/1996 vp, PeVL 12/1996 vp, PeVL 15/1996 vp ja PeVL 19/1996 vp).

Nämä lähtökohdat säilyvät samanlaisina uuden perustuslain 80 §:ssä. Sen mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuutuksen nojalla, mutta lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muutoin kuuluvat lain alaan.

Ympäristönsuojelulakiehdotuksen 10 §

Ympäristönsuojelulakiehdotuksen 10 §:n mukaan valtioneuvosto voi 2 luvussa säädettävien tavoien avulla antaa asetuksella tarpeellisia säännöksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Asetuksia annettaessa on lisäksi otettava huomioon, mitä 4—6 §:ssä säädetään ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan yleisistä periaatteista, toiminnanharjoittajan yleisistä velvollisuuksista ja sijoituspaikan valinnasta.

Ehdotettu 10 § ei ole itsenäinen asetukseenantovaltuus, vaan 2 luvun erityisiin valtuuttaviin

säännöksiin liittyvä, viime kädessä niiden sisältöä rajoittava säännös asetuksenantovallan yleisistä perusteista. Yksittäiset valtuussäännökset sidotaan 10 §:ssä tarkoitukseltaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen tai vähentämiseen. Ympäristön pilaantumisen käsite on määritelty 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa. Määrittely rajaa yksittäisten asetusten sallittua sisältöä niin, että asetuksin voidaan antaa säännöksiä pelkäämään tämän määritelmän mukaisen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että 1 kohdan määrittelyssä pyrittäisiin vielä täsmentämään haitan, vahingon tms. luonnetta esimerkiksi merkittävyyss- tai oleellisuusmäärein.

Asetukset voisivat yksittäisten valtuussäännösten mukaan koskea ympäristön laatua ja päästöjä (11 §), eräitä toimintoja (12 §), moottoriajoneuvoja, työkoneita ja laitteita (13 §), maaperää (14 §) sekä aineita, valmisteita ja tuotteita (15 §). Lisäksi 16 §:n mukaan valtioneuvostolla on yleisvaltuus saattaa asetuksella voimaan Euroopan yhteisön ympäristönsuojelunormistoa.

Ympäristönsuojelulakiehdotuksen 2 luvun valtuussäännökset

Ehdotetut asetuksenantovaltuudet on muotoiltu yleisluonteisiksi ja laajoiksi. Osa niistä on kuitenkin luokiteltavissa teknisluonteisiksi. Tällaisia ovat 14 §:n valtuus säätää asetuksella haitallisten aineiden suurimmista sallituista pitoisuuksista ja saastuneesta maaperästä sekä 18 §:n valtuus säätää talousjätevesistä.

Lakiehdotuksen 11 §:n valtuudet ovat näennäisen avoimia, mutta asetuksenantovaltuuksien sisältö täsmentyy valiokunnan mielestä valtiosäännön kannalta riittävästi 10 §:n yleisiä perusteita koskevien säännösten avulla. Sama koskee 12 §:n sinänsä rajatumpia valtuuksia. Lakiehdotuksen 16 §:n valtuudet puolestaan rajautuvat epäitsenäisiksi Euroopan yhteisön säädösten ja Suomen kansainvälisten velvoitteiden kautta.

Lakiehdotuksen 13 § sisältää avoimen valtuuden kieltää ja rajoittaa asetuksella työkonetta tai laitteen markkinoille luovuttamista tai käyttöä. Säännös on tarkoitettu erityisesti koneiden me-

lu- ja pakokaasupäästöjen rajoittamiseen. Tämän valtuuden tarkoituksena on saadun selvityksen mukaan olla sidoksissa siihen pykälän 2 momentin loppuosassa ilmaistuun edellytykseen, että tällaista sääntelyä vaaditaan jossakin Euroopan yhteisön säädöksessä. Näin muutettuna ehdotus ei ole valtiosäännön kannalta ongelmallinen.

Lakiehdotuksen 15 §:n nojalla asetuksella voidaan rajoittaa aineen, valmisteiden tai tuotteen valmistusta, maahantuontia, markkinoille luovuttamista, maastavientiä, luovuttamista tai käyttöä taikka kieltää ne. Asetuksenantovaltuus on kytketty erityiseen terveys- tai ympäristöhaittaedellytykseen. Tämä valtuussäännös koskee saadun selvityksen mukaan vain polttoaineita ja tiettyjä muita aineita. Säännöksen avoin muotoilu johtuu siitä pyrkimyksestä, että vastaavanlaisia aineita koskevia uusia asetuksia voitaisiin tarvittaessa antaa lain valtuutta erikseen laajentamatta.

Valiokunnan käsityksen mukaan valtuussäännöstä on täsmennettävä, jotta lakiehdotus voidaan tältä osin käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Täsmentämisessä tulee pyrkiä mainitsemaan lakitekstissä sellaiset tyypilliset aineet, valmisteet ja tuotteet, joita säännös koskee, minkä lisäksi säännöksessä tulee mainita, että valtuutta voidaan laajentaa koskemaan muita aineita, valmisteita ja tuotteita kuvaamalla niiden käytöstä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

Luvanvaraisuus

Myös ympäristöluvan alaa koskeva sääntely näyttää perustuvan 28 §:n 1 momentissa keskeisin osin delegoinnin varaan. Ehdotuksen mukaan ympäristölupa on saatava ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan. Luvanvaraisista toiminnoista säädetään tarkemmin asetuksella. Luettelo näistä ilmenee esityksessä olevan ympäristönsuojeluasetusluonnoksen 1 §:stä.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on määritelty 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa laitoksen perustamiseksi tai käyttämiseksi taikka alueen käyttämiseksi tai toiminnan järjes-

tämiseksi siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ympäristön pilaantumisen käsite on puolestaan määritelty saman momentin 1 kohdassa. Valiokunnan käsityksen mukaan näistä 28 §:ään lain yleisen systematiikan johdosta liittyvistä kiinnekohdista seuraa, että asetuksella yksityiskohdissaan säädettävän luvanvaraisuuden lakitasoinen perusta muodostuu valtiosäännön kannalta riittäväksi.

Säätelyn havainnollisuuden lisäämiseksi voidaan kuitenkin harkita, että 28 §:ssä jo mainitaan ne ympäristönsuojeluasetusluonnoksen 1 §:n numerokohdissa ilmaistut toiminnot ja että tällaiset toiminnot säädetään laissa luvanvaraisiksi esimerkiksi siten kuin asetuksessa tarkemmin säädetään. Näin laista ilmeni pääsääntökyseyksiin toimintoihin kohdistuvasta lupavaatimuksesta ja se, että luvanvaraisuus kuitenkin määräytyy lopulta vasta asetuksen perusteella.

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Ympäristönsuojelulakiehdotuksen 19 § koskee kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä. Tällaiseen säätelyyn liittyvät valtiosääntökysymykset kytkeytyvät vaatimukseen perusoikeusrajoitusten laintasoisuudesta sekä niiden täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta (vrt. PeVL 38/1998 vp). Uuden perustuslain 80 §:n 2 momentin näkökulmasta on merkityksellistä, että perustuslakia säädettäessä ei ollut tarkoitus olennaisesti muuttaa oikeustilaa, jonka mukaan kunnille on vanhastaan osoitettu rajoitetusti säädösvaltaa (HE 1/1998 vp, s. 133).

Kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten antaminen on rajoitettu paikallisiin tarpeisiin kunnassa ja määräykset voivat koskea muuta kuin luvanvaraista toimintaa. Siten voidaan katsoa, että uudessa perustuslaissa tarkoitettujen "erityiset syyt" ovat käsillä ja että säätelyn asiallinen merkitys ei vaadi lain tai asetuksen käyttämistä. Ympäristönsuojelumääräykset olisivat lakia täydentäviä säädöksiä, joiden sallittu sisältö niin ollen määräytyy ensi sijassa tämän lakiehdotuksen muusta aineellisesta sisällöstä. Myös muun muassa hallinnossa yleisenä periaatteena noudatettava suhteellisuusperiaate vaikuttaa nii-

den mahdolliseen sisältöön. Valiokunta pitää tärkeänä, että määräykset lisäksi nimenomaisesti sidotaan 10 §:n tavoin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen ja vähentämisen ja siten myös 3 §:n määritelmään ympäristön pilaantumisesta.

Ympäristönsuojelumääräysten säätelyala ei ehdotetun lakitekstin perusteella muodostu siinänsä kovin tarkkarajaiseksi, koska pitkälti koko lakiehdotus ja myös sen 19 § perustuvat yleisluonteisiin, usein joustavia ilmaisuja sisältäviin säännöksiin. Ympäristönsuojelumääräysten hyväksymispäätös on kuitenkin 96 §:n 4 momentin mukaisesti saatettavissa riippumattoman tuomioistuimen tutkittavaksi, ja näiden joustavien normien sisältö voi siten vakiintua oikeuskäytännössä, viime kädessä korkeimman hallinto-oikeuden tulkintakäytännön perusteella. Nämä näkökohdat oikeuttavat valiokunnan käsityksen mukaan sen, että ympäristönsuojelumääräyksiä koskevat 19 §:n säännökset jäävät jonkin verran sitä tasoa yleisluonteisemmiksi, jota perusoikeuksia koskevan säätelyn tarkkuudelta on vaadittu etenkin perusoikeusuudistuksen jälkeen (vrt. PeVL 38/1998 vp).

Pykälän 5 momentin mukaan ympäristönsuojelumääräyksiä ei sovelleta, jos ne ovat ristiriidassa "tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten" kanssa. Ehdotus on soveltamisalansa suppeuden vuoksi ongelmallinen hallitusmuodon 92 §:n 2 momentin ja uuden perustuslain 107 §:n valossa, jotka koskevat alemmanasteisten säädösten suhdetta yleensä lakeihin (ja myös perustuslakiin). Valiokunta pitää hyvin kyseenalaisena, onko syytä säätää tällaista sisällöltään lopultakin harhaanjohtavaa säännöstä.

Lupamääräysten ja asetuksen suhde

Ympäristölupa myönnetään ympäristönsuojelulakiehdotuksen 41 §:n 1 momentin mukaan, jos toiminta täyttää lain ja asetusten vaatimukset. Luvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi (43 §) ja mahdollisesti muistakin seikoista (44—49 §). Lupamääräysten säätely ehdotuksessa on näiltä osin ongelmaton suhteessa hallinnon lainalai-

suusperiaatteeseen, jonka mukaan myös tällaisten määräysten antamisen tulee perustua lakiin tai sen nojalla annettuun asetukseen. Lupaviranomaisella ei lainalaisuusperiaatteen mukaan toisin sanoen voi olla itsenäistä, lainsäädännöstä riippumatonta toimivaltaa antaa määräyksiä sen paremmin luvan yhteydessä kuin irrallaan lupamenettelystä (vrt. PeVL 15/1993 vp, s. 3/II). Tällainen järjestely olisi hyvin ongelmallinen myös siltä kannalta, miten tällaisissa tilanteissa voi asiallisesti toteutua hallitusmuodon 16 §:n 1 momentissa turvattu jokaisen oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Lakiehdotuksen 51 §:n nojalla lupaviranomainen voi kuitenkin antaa tämän lain tai jätelain nojalla annettuun asetukseen sisältyvää yksilöityä ympäristönsuojeluvaatimusta ankaramman lupamääräyksen luvan myöntämisen edellytysten täyttämiseksi ja asetuksella annetun ympäristön laatuvaatimuksen turvaamiseksi sekä vesien suojelemiseksi, jolta osin pykälän 2 momenttiin sisältyy lisäedellytys. Kysymys on näin ollen siitä, että lupaviranomainen saisi yksittäisissä luparatkaisuisissa vallan poiketa asetuksesta. Valiokunnan käsityksen mukaan tällainen ehdotus on selvästi vastoin perustuslakia.

Ehdotuksella on yhtymäkohtia nykyisiin vesilain 10 luvun 24 c §:ään ja ilmansuojelulain 15 §:n 4 momenttiin. Esityksen perusteluissa liitetään 51 §:n tarpeellisuus tapauksiin, joissa ympäristönsuojeluvaatimus on asetuksessa yksilöity joko numeerisesti tai muutoin täsmällisesti. Valiokunnan käsityksen mukaan esityksessä ilmaistu, sinänsä ymmärrettävä sääntelytarve saadaan valtiosääntöoikeudellisesti moitteettomasti huomioon otetuksi esimerkiksi siten, että lupaviranomaisen ankaroittamisvalta liitetään 51 §:ssä ainoastaan sellaisiin tapauksiin, joissa asetuksella säädetystä ympäristönsuojeluvaatimuksesta itsestään käy ilmi, että se on tarkoitettu vähimmäisvaatimukseksi. Vaihtoehtoinen tapa on osoittaa jo ympäristönsuojelulaissa (ja jätelaissa), mitkä sen valtuussäännösten nojalla annetuista asetuksen säännöksistä ovat sellaisia ympäristönsuojelullisia vähimmäisvaatimuksia,

joita ankaramman lupamääräyksen lupaviranomainen voi yksittäistapauksessa antaa. Lakiehdotuksen täsmentäminen tältä osin on edellytys sille, että se voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Lakiehdotuksen 56 §:n mukaan myöhempi asetus tulee sellaisenaan noudatettavaksi luvan sijaan niiltä osin kuin asetuksella annetaan lupamääräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta. Ympäristöluvan lupapäätöksen mukaisella pysyvyydellä on yleensä taloudellista merkitystä toiminnanharjoittajalle. Tästä näkökulmasta 56 §:ää voidaan pitää ongelmallisena. Ehdotuksen ongelmallisuus kuitenkin vähenee, kun otetaan huomioon, että lain asetuksenantovaltuudet rajautuvat ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen ja vähentämiseen ja että näiden tavoitteiden toteuttaminen asetuksin voi tapahtua lähinnä asteittain, jyrkkiä muutoksia välttäen. Valiokunta pitää kuitenkin asianmukaisena, että 56 §:n sisällöstä otetaan säännönmukaisesti maininta lupapäätöksiin.

Vesioikeuksien jäsenten siirtäminen

Esityksessä ehdotetaan vesioikeuksien lakkauttamista. Tähän liittyen 28. lakiehdotuksen 21 §:n perusteella niiden vesioikeustuomarit siirretään uudistuksen voimaan tullessa ympäristölupavirastojen vastaaviin johtajan ja ympäristöneuvoksen virkoihin virkoja haettaviksi julistamatta. Vesioikeusinsinöörit ja vesioikeuslimnologit siirretään ja nimitetään vastaavasti ympäristölupaviraston ympäristöneuvoksen virkoihin.

Tämä ehdotus on valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellinen, koska hallitusmuodon 91 §:n 1 momentin mukaan tuomaria ei saa siirtää ilman omaa suostumustaan toiseen virkaan, paitsi milloin siirto aiheutuu tuomioistuinlaitoksen uudelleen järjestämisestä. Vastaavanlainen säännös on uuden perustuslain 103 §:n 1 momentissa.

Perustuslakivaliokunta on käsitellyt tuomareiden siirtämistä liikevaihtovero-oikeuden lakkauttamisen yhteydessä (PeVL 3/1994 vp). Silloin mainituin perustein valiokunta katsoo, ettei

perustuslain tarkoituksena ole turvata tuomareille tuomioistuinlaitoksen uudelleenjärjestämislanteissa oikeutta säilyä sellaisessa virassa, johon liittyy tuomarille ominainen virassapysymisoikeus. Tuomarin siirtämistä sääntelee valtion virkamieslain 47 §. Ympäristölupavirastojen esityksessä tarkoitettujen virkojen tehtäviin kuuluu nykyisin vesioikeuksissa käsiteltävien kaltaisia lupa-asioita ja nämä virat ovat siksi selvästikin sellaisia virkoja, joihin vesioikeuksien jäsenet voidaan lähtökohtaisesti siirtää. Ehdotettu järjestely on perusteiltaan hyväksyttävä ja asiallinen, ja ehdotus voidaan toteuttaa tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Tarkastusoikeus

Ympäristönsuojelulakiehdotuksen 83 §:ssä säädetään muun muassa tarkastusoikeudesta. Pykälän 3 momentin mukaan toimenpiteitä ei saa tehdä kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa, ellei toimenpiteiden suorittaminen ole tarpeen hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojelemiseksi. Ehdotuksen johdosta valiokunta huomauttaa kotirauhan piiriin ulottuvien toi-

menpiteiden edellytyksenä olevan hallitusmuodon 8 §:n perusteella niiden välttämättömyys perusoikeuksien turvaamiseksi. Ehdotus onkin tältä osin yhdenmukaistettava perustuslain kanssa.

Ympäristöministeriö voi 95 §:n 1 momentin nojalla säätää asetuksella tarkemmin muun muassa lain edellyttämistä tarkastuksista. Valiokunta pitää tarkastusvaltuuksien perusoikeuskentöjen vuoksi valtiosääntöoikeudellisesti asianmukaisena, että kyseinen asetuksenantovaltuus rajataan sanallisestikin tarkastusten tekniä toteuttamista koskeviin seikkoihin.

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta kunnioittavasti esittää,

että lakiehdotukset voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä, 1. lakiehdotus kuitenkin vain, jos valiokunnan sen 13, 15, 51 ja 83 §:stä tekemät valtiosääntöoikeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Ville Itälä /kok
vpj. Riitta Prusti /sd
jäs. Tuija Brax /vihr
Tarja Filatov /sd
Esko Helle /vas
Gunnar Jansson /r
Jouko Jääskeläinen /skl
Paula Kokkonen /kok

Jouni Lehtimäki /kok
Hannes Manninen /kesk (osittain)
Pekka Nousiainen /kesk
Heli Paasio /sd
Osmo Puhakka /kesk
Petri Salo /kok
Arto Seppälä /sd.